

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

Liber Secundus.

19.

Incipit liber scđs de mīstris & ordinib⁹
ecclasticis. & de eorum officijs

In hac scđa pte de mīstris & ordinib⁹ ecclasticis
eoz⁹ officijs tractare p̄uidimus. Premittente⁹
qđ tres sūt scđe fa mōle videlic⁹ gētili⁹ hebreo⁹
et xpianor⁹. ¶ Prima ē erroris. ¶ Scđa verita-
tis. ¶ Tercia veritatis & salutis. In p̄ma nau-
fragam⁹. In scđa a periculo eripim⁹. In tercia
saluamur. ¶ Prima scđa dī a secādo qđa secat
& sepat nos a deo. Scđa se tercia a lectando et
tenēdo. qm̄ illūiant saluāt & liberāt. Xpianor⁹
personē tā scđares qđ ecclastice ab aliis duab⁹
scđis sumpte sūt. hebreia videlic⁹ et gētili. Sicut
enī apud nos duo sūt gena p̄sonaz scđ laicale⁹
et ecclastice sicut & apō gētiles & hebreos. Apud
gētiles qđez scđares p̄sone erāt bee monarcha
scđ impator rōn⁹ patricij qđ et senatorē dicebāt
ad qđ arbitriū vniuersa ordiabant. reges. duces
comites. p̄sides. p̄fecti. suffecti. tribuni militum
tribuni plebis. p̄tores. cēturiones. decuriones.
quaēniones. diuī viri. questores. ediles. et aule
ianitores. In poetas vō erāt aduocati carmi-
num. relatores carminū. scriptores comedī. tra-
gedi. et p̄storographi. vates aut̄ qđ a vi mentis
dcūs est. mō sacerdotē. mō p̄phetā. mō poetam
sigficat. scđom p̄sidor⁹. In ritu tēplo⁹ erāt apud
gētiles archiflamines. p̄tholamines flamines
et sacerdotes vt iā dicet. Erant qđ apō eos viro⁹
et mulie⁹ religioſi conuent⁹. Apud hebreos qđ
eadez erat diuīitas p̄sonaz. alie nāqđ erāt scđa-
res. alie diuīo cultui videlic⁹ in tēplo dedicate.
In tēplo erāt. sūmus sacerdos vt melchisedech
mīores sacerdotes. leuite natīnei. lūminū exticto-
res. exorciste. ianitores. et edicij seu cātores. Su-
per pp̄lm vēo regēduz erat dux pp̄li mōyses. et
sub eo qđ ip̄e dīstiterat ad cōciliū ietro saceri sui
Erāt etiā ciliarche. et acōtarche. p̄thacōtharche
et decacōtharche. i. millenarij. cētenarij. qđqua-
genarij. & decani. Cilios enī interptāt mille. et
archos p̄nceps. inde ciliarcha. i. princeps super
mille & centū. inde etacōtarcha. qđ super centum
potestatez habebāt. Penthacontarch⁹ dī qđ p̄est
qđquaginta. p̄ta enī qđqđ sonat. Decan⁹ qui
decez. deca enī dece sonat. Apud xpianos quoqđ
similis diuīitas rep̄it. Et nota qđ xpiani a xpo
dicti sunt. xpi vō a crismate. de qđ dictū est i pte
prima. sub ti. de dīsecratiōib⁹. Nomē xpianorū
primo i anthiochia inuētu⁹ ē. Antea enī oīs
vocabantē discipuli seu frēs donec apli i anthi-
ochia scđiū fecerūt. ¶ Et dicunt xpiani ortho-

doxi. i. recte gliantes. et vt credūt viuētes. nāq
orthos ḡce dī recte latīe. et doxa glīa. ¶ Dicit
ergo xps a crismate qđi vndāt. Ipe aut̄ vndāt est
eternaliter a deo p̄ dīsortib⁹ suis. p̄put legitur in
actuuz ap̄lo⁹. i hoc nomen ē oleū effusuz. hinc
est qđ i veteri testamēto sacerdotes & reges xpisti
nuncupabant. qđa vndāt erāt vndīōe temporali
iuxta illud. Nolite tāgere xpos meos. hoc autē
nomen xps non ē xpriū nomē saluatoris. h̄ est
cōis nūcupatio potestatis. ē enī cōe nomē dīg-
tatis. Sed hoc nomē ih̄s xpu⁹ ē vōbulū p̄sone
saluatoris. qđ ab angelo gabele i dīcepōe vōtu⁹
est. Euāgelista testāte. vocabis inq̄t nomē eius
ih̄m. i ab homib⁹ i circūcīsione. ¶ Et nō qđ ih̄s
dicitur hebreice messias. grece xps v̄l sother. vel
sophir. latīe vndāt vt p̄missuz ē. v̄l saluator. eo
qđ ip̄e saluū faciet pp̄lm suū a peccatis eorum.
Protestatez enī habz dīmittēdi p̄cā sicut ip̄e dī-
cit. vel salutaris. qđa ip̄e nobis salutē dedit. Si
enīm p̄cepta ei⁹ buauerim⁹. vitā etnāqđ posside-
bimus. Hoc aut̄ nomen ih̄s porphirius p̄bus
greca et latīa lingua p̄itus scribebat latīe ih̄u⁹
grece vero p̄ h quā ḡci p̄ i longa sonant. Vnde
et qđam p̄ferunt ḡsus. latini vero p̄ e longa,
Rectius ḡ videb̄ sic esse pingēduz iefus p̄ ḡcāz
abbreuiacōz. qđ ih̄s p̄ latinaz aspiracōz. Sed et
hoc nomē xps cuz sit grecū. greca scribit abbre-
uiatione sic xps. Nāqđ greci ponūt x p̄ thi p̄ vō
p̄ r et c p̄ s. Si aut̄ scribit p̄ s latīa terminatiōe
finitur ḡ si longo scemate scribit. sic p̄ aspira-
tionem pingāt christus. ¶ Circa noīa autem
christi notandū est. qđ quedam ex ip̄is dicuntur
de christō relatiue. vt pastor. spons⁹ & mediator
quedam nō relatiue. vt homo. qđaz tūllatiue. vt
agnus. ouis. vitul⁹. serpēs. aries. leo. vermis. et
bdam cuz sint instituōe relatiā. sūt & p̄rogatiā
p̄ uilegi⁹ appropata. vt xps. Ih̄s aut̄ ē xpe p̄pm
nomē ei⁹ vt p̄missuz ē. Vocat etiā xps alpha
et o. i. p̄ncipiū et finis. & hebraice emanuel. qđ
est nobiscuz de⁹ interptatu⁹. Nobiscū enī ē per
presentiaz maiestatis. p̄ participacōz veritatis.
per vinculū caritatis. et p̄ adimplecōz veritatis.
¶ Vocatur p̄terea via vītas & vita. via i exēplo
vel p̄cepto. Veritas i p̄missō. vita i premio. Sa-
baoth vero. i. de⁹ exercitu⁹. adonay. qđ est dñe
athanathos. i. immortalis kyprios. i. dñs. theon
i. domus. panthocratōn. i. pat̄ disponēs. vel
perfectus. homopson. i. vni⁹ essentie noīa sunt
dei. non tm̄ p̄sone xpi. Vocat p̄terea xps scđom
p̄saiam amirabilis. dīliari⁹. de⁹. fortis. pater